

ÓRSZEM

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

A csikmegyei 48-as függetlenségi párt hivatalos közlönye.

Megjelenik: minden kedden.
ELŐFIZETÉSI ÁR: egész évre 8 K. fM évre 4 K., negyed évre 2 K., egy hónapra 80 fill.
 Egyen szám ára 10 fill. Nyilvánt. sora 40 fill.

Feladat szerkesztő: **Dr. UJFALUSI JENŐ**
 Főmunkatárs: **ifj. BOTAR BELA.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apponyi könyvnyomda r. t. Csikszereidában, Ková a kéziratok hirdetések és előzetesét küldendő.
 Hirdetések méreketl díjazással, megállapodás szerint.

Gyógyszer a rögeszmére.

A régi becsületes politikai világ némely zsenije üldözési mániában szenved.

De hát ez nem is csoda! A mai svindler politikai világban minden tudásuk és becsületességük mellett sem tudnak érvényesülni.

Hogy ne volnának üldözött vadak, mikor ma az üres fejűekre hallgat a nagy közönség s ők a nagyfejűek hiába lóhálják tudással és becsülettel jellemmel telített kobakjukat?!

Szegény letört zsenik! Mily nagy a ti tragédiátok!

Te pedig Magyarország hová jutottál?!

Mindenki a svindler, mindenki a szármár, mindenki a zsebrák, mindenki a jellemtelen üres fejűekre hallgat már e hazában csak ő reájuk, egyedül ő reájuk, a jókra, az eszesekre, a jellemekre — nem figyel senki sem.

Bizony szegény hazám, ha ez így tart, nem sokára csödbe jutsz, irgalmatlanul romba dőlsz és fenekestől felfordulsz.

Valahogy tehát segíteni kellene a dolgon. Azokat a régi becsületes politikai világból hátramaradt zseniket ki kellene gyógyítani lelket és testet ööl betegsükből.

Friss, üde és tápláló levegőt kellene tüdejükbe szivattyuzni.

AZ „ÓRSZEM“ TÁRCÁJA.

Mohammed és az iszlám

Írta: Küzdő László.
 (Folytatás.)

Ez a menekülés fontos fordulópont volt Mohammed életében. Úgyanis a Mekktől északra fekvő Jathrib város lakosai, kik a zsidókkal való gyakori érintkezésben megismerkedtek a Monotheismus eszméjével, érdeklődtek az iszlám iránt s meghívták, hogy telepedjék le közöttük hűveivel s védelmet ajánlottak neki ellenségeivel szemben. Mohammed engedte a meghívásnak, mint már említett, 622. nyarán hűveivel odatelepetett. E kivándorlás képezi a Mohammedin időszámítás kiinduló pontját, mert ekkor kezdődik az iszlám tulajdonképeni nyilvános hirdetése. Jathribban megérkezése után Mohammed egy igen egyszerű, kőből és vályogból álló, palma galyakkal fedett imahelyet, a maga és feleségei részére szintoly egyszerű hűjleket épített, mely kis házikók száma a feleségek szaporodásával lassanként 9-re emelkedett. Amely egyszerűek voltak e kis hájlekok, ép oly simplex volt hurotorau is. Ajbaja teve vagy kecskeször függöny volt. Ugy Mohammed, mint nojei palmalevelekkel töltött bőrvánkosokon feküdtek és gyapjával takaróztak. Az ülhely szalmavánkos vagy palmagubából font díván volt. A tisztet, tejet, vaját a falakon függő börtömlökben tartották. E kis házikók Jathribba érkezése után a 11-ik hónapban készültek el s akkor vonult beléjük Mohammed családjával. Itt tartotta meg eskü-

Pellón főispánt kellene csinálni az egyikből, másrészt a másigból, tisztifüggyszét a harmadikból, országgyűlési képviselőt a negyedikből és a többi.

Ezenkívül az országosági határozattal azt is ki kellene mondani, hogy ebben a vármegyében igazi hazafiság, igazi önzellenesség, igazi tudás csak ő náluk kapható, míg a többi, ki e vármegyében él, svindler, hazafürlő, érdekhajász és öökkel ütött számár.

Mi azt hisszük, hogy ezen orvosság az egyedüli szer, mely szegény üldözési mániában szenvedő lelküket meggyógyítaná és ezzel szerellett hazánk és vármegyénk közlétele is oly előnyös változást szenvedne.

És ha van még egy parányi becsület-érzés, a szépnck és jónak valamelyes kis esirája ebben a svindler politikai világban ugy bizonyára megragadja mindenki ezen egyedüli orvosságot és futni fog, hogy beadjja azt szegény betegüeknek.

Meg kell menteni őket a hazának, a tudománynak, az erkölcsnek és saját maguknak.

És most halld imánkat oh Zeusz! — te vén görög Isten!! — Adj irgalmat és egy csep tisztességet ebbe a svindler politikai világba, hogy el ne vesszenek azok, kik csupán egyedül méltók, esziük, tudásuk, jellemük, hazafiságuknál fogva arra, hogy e hazát, e vármegyét igazassá s csapj le

villámmal azokra, kik mégis legyürték öket és betegséget hoztak ezzel anyagi lelkükbe.

Elfogadott javaslatok. A képviselőház igazságszügyi bizottsága Sányosi-Soma-Lam Sándor elnöklele mellett előst tartott. Elsőnek Nagy Emil előadó terjesztette elő a keresztelefai üzlet átruházásáról szóló törvényjavaslatot, amelyről ugy általában, mint részletesen elfogadott a bizottság. Ezután Simonyi-Somád előadásában a esekktörvényekről szóló törvényjavaslatot tárgyalak le és fogadták el.

Dr. Nagy György beszéde

melyet a képviselőház január 25-iki ülésen a bir-tokrendezési törvényjavaslat tárgyalása alkalmával tartott.

(Folytatás.)

A törvényjavaslat az arányosítás és a igazosítás kérdéséről szól. Az arányosítás körlelésben a magam részéről szívesen kenedéletem az igazságszügyi bizottságnak ezt a véleményét, hogy a javaslat még nem meríti ki az e téren előtörő kívánalmakat s hogy a történelmi alapu agrárius közösségek jogi helyzetének megállapítása és rendezése azoknak a telek-könyvekkel összehangba hozatala ma már felhasználhatlan követelményként jelenkezik.

T. Haz! (Zaj) Elnök esengött: Az arányosítás kérdésénél a X. cikk oly rendelkezésekkel tartalmaz, a melyeken valamint változtatni, módosítani kell.

Az igazságszügyi bizottság a tárgyalás alatt lévő javaslat olyan sörölnes intézkedéseket tartalmaz, a melyek ho yha nem orvosoltatnának és a melyek ha részletes változtatásuk meg nem történne, igen sok jühözenni székegy bir-

vőjét Mohammed az immár 10 éves Aisával, valamint a 15 éves leányának, Fatimének is ekkor volt lakodalma Alival. A lakoma igen egyszerű volt, tejből, datolyából és birka-húsból állott. Ep oly egyszerű volt Fatime hozományja is, ami két felső ruhából, két ezüst karperecből, egy palmalevelel töltött bőrvánkosból, egy serlegből, egy kézi malom, egy korsó és 2 viztörből állott. Az ifjú pár ágya egy búriánytör volt és takarójuk csak félést hosszág ért.

Midőn Mohammed a mesestet és házat felepítette és mint gondos családapa, leányát férjhez adta, tehát házi belügyeit rendezte, a közügyekre fordította egész figyelmét s a lithurgi legelső elemét állapította meg.

Mint hogy az ott lakó nagyszámú és befolyásos zsidókat megakarta nyerni tanúinak, sokat felvett azok vallásos formából és szokásából s legfőként azzal akart hatni rájuk, hogy Jeruzsálemet tette Kiblavá. Hogy még jobban a kedvükben járjon, gyakran látogatta a zsinagógát, ahol a rabbiakkal vitázott s igyekezett öket prófétai mivoltáról meggyőzni. Egyszer egy Abdulla nevű azt mondotta neki, ha kérdéseire meg tud neki felelni, elismeri, hogy prófeta s áttér az iszlámra. Kérdései ezek voltak: 1. Mi az itéletnap előjele? Mohammed azt válaszolta, hogy a végső ítélet elkövetkezését nagy tűz fogja jelezni. Mivel ez egybevágo volt a zsidó mondával, Abdulla elfogadta. Második kérdése az volt, mivel élnek a szentek a mennyországban? Mohammed azt válaszolta, hogy a Livjában nevű nagy tengeri szörnynek a maját eszik. Ez a szörny Mohammed szerint oly óriási volt, hogy

szájában 300 mérföldnyi hosszú hal elfért. A szentek eledelétől szodgát továbbá vad ökörhús. Egy-egy ilyen ökor olyan nagy volt szerinte, hogy naponta 1000 hűget felegett. 3 ik édel egy óriási madárnak kitűnő zamatu lusa és 4-szer jó kövér halak. Itak pumpás jó ó-hor, mely még a teremtes első napjaiból való. Mint látjuk, elég jól élnek Mohammed szentjei, de Abballának is ugy megtrésztett ez a kilitásba helyezett koszt, hogy nehányad magával áttért az iszlámra.

Midőn azonban a zsidk nagyrésze sem esábitásának, sem fenyegetésének nem engedett, Mohammed a legszenvedelmesebben fordult ellenök, visszavonta engedelményét s meg az alattomos támadástól sem retent vissza. A háltában zsidóknak tett ama kedvezményt is, hogy ma kozben hűvei Jeruzsálem felé forduljanak, betiltotta és Kiblavá 624 évi január 16-án ismét Mekká tette meg. Ez a sok változtatás nagy elégtelenséget szült a hűvekben, de Mohammedek sikerült öket megnyugtanni.

Midőn Mohammed látta a hirdettett vallási alapon tervei nem igen sikerülnek s hogy a bályányimádó arabok csak kigunyolják, bolondnak tartják, azonfelül számúzik, az ő rájuk szorítáknai pedig nem fogazának meg, haljostalait nem fogadnak be, a dedelgetett zsidok meg nem fogadják el tanait s így sem szóp szóval, kedvezményekkel, sem rémitgetésekkel nem bírja hűvei számát szaporítani, gondolt egy merészet és nagyot s vallási terjesztőjévé a kardot választotta. Hirdetö, hogy minden ember sorsa Allah könyvében már a világteretemtés óta meg van írva, senki sorsát el nem kerülheti; akinek

tokoma anyagilag a legrombolóbb hatást gyakorolnák. Nevezetesen ezen törvény egyik bekezdése kimondja, hogy (olvassa): „az 1880. évi szeptember 10-ik napja után élők közt jogüggyellett szerzett ingatlanok, vagy az ingatlanok nélkül szerzett arányrészek után egyéni illetményeknek természetben való elkülönítése csak abban az esetben rendelhető el, ha azok után illetményeik elkülönítést a volt tulajdonosok egyénenként is igényelhették volna.” Nemem is az a véleményem, hogy a hol a rosszhiszeműséget hivatkozhatjuk, a hol a járulaton emberek kifosztását lehet igazolni, ott feltétlenül visszaható erővel kell megsemmisíteni a szerződést, mert egy állam nem térheti, hogy a ravaszság, a paragrafusok utvesztésében való jártság; az együgyűséget, járulatlanságot, az egyszerű eljárást, a becületes gondolkodást kiforgassa, félrevezesse, megkárosítsa. De viszont, a hol jóhiszemű volt a vétel, a hol a székely földbirtokok jóhiszeműen, a szerződés minden követelményének betartásával, jogszerűen, törvényesen kötött kétoldalú szerződésre hivatkozással szereztek meg az arányrészeket: ezekre nézve végtelenen káros hatással lehetne az, hogyha a törvény őket a már egyszer megszerzett jogok élvezetétől egy paragrafus intézkedésével elűné. (Helyeslés balfelől.)

Hozzáim hónapok óta nap-nap mellett érkeznek panaszos levelek erre vonatkozólag; érkeznek az igazságügyminiszterumba és a képviselőházba is kérelmek, a melyekben ezen veszelézetett érdekű székely birtokok rámutatnak arra, hogy ha a törvényhozás ezen intézkedése változtatlanul fenmarad, akkor ók tönkre mennek.

Hogy ezen kérdés fejtegetésénél a t. Ház figyelmét túlságosan igénybe ne veyem, egyszerűen hivatkozom a sok körök közül egyre, — mert hiszen mindugyknek ugyanaz a tendenciája és a kérdés ugyanarra a dologra irányul. Szászhegy közeg birtokosainak megindokolt kérdésére, amelyben ezek elmondják, hogy arányrészeiket jogszerűen szereztek és rámutatnak azon súlyos és szomorú következményekre, a melyeket ezen törvényjavaslat törvénynévé válsása rájuk nézve előidézne. Azt mondják ezen birtokok, hogy (olvassa): „vannak családok, amelyeknek tagjai az örökségen és közös birtokon úgy osztozkodtak, hogy az egyik tagnak jutott az ingatlan, a másik családtagnak jutott a marhák és egyéb ingóságok: harmadszor a közös illetmények, amelyekre nézve egy rendelkeztek, hogy abból pénz tüssanak, és jövendő létfentartásuk alappjá lerakják, holott azonban ez a szegénység és nyomoriság kulforrása lett és az osztály felett kitor a család tagjai között a civakodás, a pereskedés, aminek nyomán anyagi és erkölcsi romlás jár, mert a tapasztalás azt mutatja, hogy a család kebelében dúló gyűlöletnek csak a sírhalom vet véget.

Rámutat ez a memorandum arra, hogy a szerződést úgy kötötték meg a fakereskedő cégekkel, hogy azon esetben, hogyha nem basították ki külön az ő illetményük a szász holdnál nagyobb illetmény, amelyet azonban 1880 után szereztek, kötelesek a már megfizetett

előleget visszafizetni, sőt sok esetben kötbért is kötelesek fizetni. Azon esetben ha, ezen székely birtokok illetményeiket, arányrészejüket megfelelő áron adták el s illetve vásárolták; ha a vásár megfelel a jóhiszemű szerződés minden követelményének, azt hiszen, lehetne egy kiidevezető utat találni, amely rájuk nézve nem tenné érvényessé a törvény azon rendelkezését, amely az 1880. szeptember 10. ke óta kötött szerződések megszűntetését kívánja. Viszont, ahol a rosszhiszeműség nyilvánvaló, a hol a kicsiny, szegény emberek kifosztásáról van szó: ott kérelhetlen szigorú kérék én is a képviselőháztól, ott törvényes intézkedésekkel meg kell szüntetni, hogy egyes lelkes emberek kizsákmányolhassák emberlarsukat. (Igaz! Ugy van!) Főelő a székelység boldogabb jövőjének a megteremtése!

Vége következik.

Cabaret-estély.

A szerkesztőségbe a mai napon következő levél érkezett:

Kedves Szerkesztő Úr!

Ha nem alkalmatlankodik annyit kérdésével, hogy írjak tudóstait s ha a diskuralás helyett többet táncol: talán még írnek, hogy megdicsérem a szanatorium-bizottság elnökét, nő és férfi rendezőit, különösen Fekete Imréné öngyűségét, Pap Margitka kisasszonyt és dr. Imecs János titkárt, sőt az estély „Piszli”-jét, Kormos Emil is, hogy ügyesek voltak: s kérem ezen rendező-bizottságot, gyűjtésnek össze ismét egy sereg jó táncoló fiat, hívják el Árpádot s rendezzenek újra oly pompás új mulatságot, mint a milyen a mult szombatban volt a Vigadó nagytermében, de így csak azót sem írok, írjon ha tud maga. Annyit azonban mondok, hogy a nevem valamikép ki ne maradjon a névsorból.

Üdvözlé:

Egy ismeretlen.

Hát mi írunk valamit ezen mulatságról, de nem szivesen; aki nem volt ott, nézze végig a a meghívó rendezőinek és műsori szereplőinek névsorát: ebből is láthatja, hogy kár volt a Cabaret-estélyre el nem mennie.

Az estélyt Kormos Emil konferenciér nyitotta meg.

Hogy mikép játszott: szolgáljon bizonyítékul a következő eset:

Asztaltársaságunk nagy dimenzióju alakja elkéseredetten vádolta meg nagyobb társaság előtt a „Piszli” urat, ki véleménye szerint nem vált be.

Egy esinos barna bakfis látható, rossz-lással hallgatta a kemény szavakat, melyek női ajakról aligba hangzottak volna el és fülig pirulva ilyen ellenvetést tett:

De uram, hiszen az ön vádjá alaptalan, mert épen az estélyen nagyon is kisült, hogy igen is Kormos Emil mint konferenciér „tauglich.”

Ó humorárát a közönség zajos óvációkkal honorálta. Urunk sok tapszolgált feléje: oldal-, támlás-, zartsék, állóhely és karzat együtt vett részt az ünnepelésben.

Tökéletes volt az éneklés éneklése, melyet a közönség élvezettel hallgatott végig. Különös érdeme ez Dományánez Péter tanár urnak, ki az énekkart vezette és dr. Imecs Jánosnak, ki az énekkar megalakítása körül buzgóan fáradozott.

Előre gondoltam, hogy Pap Margitkát szakatlan elrazadtással fogja üdvözölni a közönség, de olyan vádjára, mely a kulcsák mögött előlépett, főrel metszett szavaltot fogadta, talán még Margitka sem várt.

Öntudatos művészettel mimikázott s kellemes, meglepő alakja, behízelt, csengő hangja, diszkrét játéka a szavalás közben hamar megszeretették a közönséggel és bőven aratta a megérdemelt tapsot.

Nem az udvarias közönség üdvözlöte, nem az udvarlók hízölése, hanem ügyességének elismerése volt a felhangzó viharos óváció, melylyel szavalata végén az egész közönség jutalmazta.

Egészen fiatal leány, kellemes, megverő jelenség játszoita az „audencián”: Jakab Mici kisasszony.

Játékában esodálatosan domborodott ki az államtitkár kegyét megnyerni akaró lány természetes gondolkodás módja, jó szíve és tettelettel ravaszága, melylyel szeliden esulja ki a hallgató államtitkár jóindulatát szeretettje számára.

Játéka felvillanyozta az összes szereplőket, melyért szünni nem akaró tpsban tört ki a hallgatóság.

Nagy gyönyört és élvezetet okozott a közönségnek a kis Fekete Bändika hegedő-soloja, melyet Wolf Iduka kisasszony kísért.

A közönség rokonszenvét megjelenésükkel már megnyerték és az előlegezett tapsokat sok-sokszorosa hallhattak sikerült játéuk után, midőn többször hívta ki a közönség a színpadra.

Az alul 10 éves Fekete Bändika, akár mint a kis Kubelik: kezeli a muzsikáját, tiszta, gördülékeny üveg-hangjai nemcsak nagy tehetség-ről tanusokdtek, de arról is, hogy szokatlan nyugodtsággal játszott.

A közönség mindkettőjük irányában valóban hálás is volt. A műsor bevégzése után mindenki kitüntető figyelemmel fogadta s üdvözölte.

A kuruc dalokat dr. Fejér Mihály énekelte. Csak megérdemlődt a véleményem, hogy olyan éneket, milyen az övé régen hallottunk Csákszeredában. Hangja a legbiztosabb, kellemesen hallik és éneket érzéssel teszi még mélyebbé. Mélyebb hangjai kellemesek, ő maga, ánkja már az első perere megnyerő. Úgy, hogy igazán felzúgott a taps, az éljen, mikor éneket bevégezte és többször kellett megjelenie a közönség előtt.

Dr. Gaál Endre monológot szavalt. Hangja a Vigadó minden zugát bejárta, de nemcsak hatalmas, hanem hanglénye is volt. Hozzájárult még technikai ügyessége és előadásának sikerült volta s valóban megérdemelte a nagy üdvözlölet, melylyel a közönség jutalmazta.

A műsor végeztével megkezdődött a tánc s hogy mást ne említek, a mikor e sorok írásához fogtam, hozzáim esinos bulgytársaság eszeszött a falombé a Cabaret estély kellemes és napvilágnál is tartó előzetjeiről.

Most pedig pilhenjünk egy néhány napot, hogy újult erővel folytassuk azután a mulatást, mert még sok mulatság van hátra.

Eddigelő a mulatság, mely jelczve van: a „Legény-estély.”

Ha igaz, hogy: ha vége jó, minden jó, akkor legyenek meggyőződve, hogy ilyen jó farsung, a milyent az idén a „Legény-estély” biztosít, még soha sem volt.

Dr. Sándor Gábor.

Színház.

Az első hét elmúlt és most már teljesen tiszta képünk van Fehér Károly helyben időző társulatáról. Első sorban konstabiljuk azt, hogy a szezon nagyon szerencsésan auspiciókat között indult meg. A bérlet fényesen sikerült és eddig jóformán minden előadás telt házak előtt folyt le. A közönségnek ez a szeretetteljes támogatása bizonyos kötelezettségeket ró az igazgatóra, a minék ő teljes mértékben igyekszik is eleget tenni. Iam a csákszeredai szezonra szerződött soubrette primadonnának Cserey Irmit, a kit mint a társulat új és jelentékeny tagját é helyen is üdvözölünk.

Attérve már most az egyes előadásokra, hétfőn e hó 3-án Heltai Jenő énekes bohózatában a „Bernát”-ban mutatkozott be a társulat. A darab muz, leve pesti nyári szellemosságokkal, a fővárosban a nyári hónapokban nagy sikerrel aratótt, nálunk hidegen hagyta a közönséget. Az előadás tempójának is gyorsabbnak kellett volna lenni. Tury Maresit a közönség régi és kedves ismerőseit tapsai fogadták. Úgy ő, mint a többiek Krassóy Józsika, Baróti, Zilahi megtettek minden tőlük lehetőt, de a közönség nem melegezett fel.

Az igazi bemutatkozás kedden Hoffman meséiben volt. Ezt a rendkívül nehéz darabot társulatunk meglepő precizitással adta elő, a miben a főérdem kétségkívül Karmanay Mihálynéé, a mi régi és kedves karmesterünké. A hírnas női főszerepet Tury Maresa csengő hanggal, sok érzéssel énekelte. A közönség elhalmozta tapsával ezt a szép hangju, kedves színesűnt. Múlt partnere volt első sorban Ivanfi. Talvly őt nagyot nőtt ez a fiatal színész. Különösen közép hangjai erősek, tiszták, nem is sajnálta őket. Muszkja, játéka is jellegzetes volt. Hoffmann Danyai adta és teljesen kielégített mindenkit. Kitűnő komikusnak bizonyult Hegyesy.

Szerdán a „Vig özevgy” címszerepében mutatkozott be Cserey Irma, a társulat új soubrette primadonnája, még pedig nagyon előnyösen. Mag van benne minden kvalitás, amit egy „star”-tól várhatunk. Az megjelenése, mint szép hangja, modorultai, de különösen táncá nagyon tetszett a közönségnek. Az egész előadás magasan fölötta állott a tavalyinak. Ivanfi Danilóju is — bár kissé rekedt volt ez este — játékban sokat fejlődött. Kabinetalakítás volt Hegyesi Gyula Nyegusa. A többiek is mind jó kedvvel játszottak, az egész előadás összevágó, kerekded volt.

meg van írva, hogy Ágyban párnák közt fog meghalni, ha karddal kezében élte fogyatag harcol is, nem az olja ki életét: akiknek pedig meg van írva, hogy kard által véss el, azt ki nem kerilheti. Ezzel a háborútól való félelmet akarta esokkenteni, de e mellett gondoskodott még egy kis mézesmadzagról is, midőn biztosította híveit, hogy aki az iszlám terjesztésében kard által mulik ki az árnyékvilágból, foglón és egyenesen a 7-ik mennyországba jut s a paradiesomi édenkertben a szépséges hurik között a gyönyörök gyönyört élvezi.

Ezen ígék már termékenyebb talajra találtak a temperamentumos araboknál, különösen Mohammed azon kinyilatkoztatása után, hogy: oljétek meg a pogányokat ott, ahol találjátok, ostromlójátok, fogjátok el őket, leskelődjétek utínuk mindenképen, mert ezzel Allahnak tetsző cselekedetet műveltek. Ezen tanoktól felbátorodott két hívei a karavánokat megtámadták s valószínűs rablókalándokba bucsájkoltak Híveiszlama rohamosan azaporodott: igen sokan nem meggyőződésből, de részint vagyonszerzés, másrészt kalandvágyból esatlakoztak hozzá; de Mohammed mindezzel nem törődött, ő egyelőre csak kiüzött célja felé tart, t. i. hogy Mekktá meghódítsa, azt tehess vallása központjává s magát pipa királlyá. Különös előzeretettel a mekkai karavánokat támadni emberével s többször előfordult, hogy 50—60 ezer dinár értékű rablókak el tőlük.

(Folyt. köv.)

Csüörtökön mutatkozott be a drámai színnyelvet Sudermann Hermann világhírű színművét a Besztercebánya, még pedig teljes sikerrel. Itt már konstataállhatunk, hogy Fehér idején társulat nemcsak operettet, de komoly műveket is nívósan tud előadni. Különösen ki kell emelnünk egy fiatal színésznőt Krassóy Józsiát, a ki ez estén egy csapásra hódította meg a közönséget. Almat, a fiatal, romlottóságban is márvány leányt játszotta annyi becsülettel és oly igazsággal, hogy fényes jövőt jósolhatunk neki. — Megjelenése is maga volt a báj és üdőség. Métély partnere Zilahy Róbert szerepében Harmadik felvonásbeli kitérését zajosan tapsolták. Ez estén láttuk először a társulat új, de már is közkedvelt titkárát Kiss Árpádot, a ki Trust Zurburg gróft játszotta. Beszéde maga a természetesség, játéka közvetlen és elegáns. Hercegnő társulat kitűnő jellemzését bír. Jó volt Sebestyén Rózi is különösen Hegyosi. A többiek is hozzájárultak a sikerhez. Kérjük Fehér direktort, hogy ilyen komolyabb tárgyú darabot minél többet adasson elő.

Pénteken Millardos kisasszony ment Csereyvel, aki ezzel a szerepével még jobban megérdemelte a közönséget. A híres Panama kuplét zajosan tapsolták.

Szombaton a bál miatt nem volt előadás.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kirendelés.** Az igazságügyi miniszter Geecz Béla csikszeredai királyi törvényszéki bírót, a csikszeredai törvényszék területére a vizsgáló bíró Állandó helyetteséül rendelte ki.

— **Törvényhatósági közgyűlés.** Csikvármegye törvényhatósága február hó 18-án évenegyeds közgyűlést tart, melyen a decemberi általános tisztújítás miatt le nem tárgyalt ügyek is előfognak alanni. A közgyűlést megelőzőleg az állandó választmány tartja meg ülését. A közgyűlési meghívók már szétküldtek.

— **Az „Apponyi könyvnyomda r. t.”** részvényesei kérelmek a befizetésével azonnal eszközlőni Albert Ödön részvényátársasági pénztárnok úrnál.

— **Dr. Nagy György országgyűlési képviselő** ügyvédi irodáját Budapestre helyezte át. Az iroda VIII. ker. József-ter 51—10. Büntügyi védelem terén elért fényes sikerek, melyeket Dr. Nagy György a kézdíványárhelyi, csikszeredai, marosvásárhelyi, aradi kir. törvényszékek előtt a legutóbb a budapesti esküdt bíróság előtt elért nevét a legjobban hangzása védő ügyvédek neve közé sorozta. Határozott fellépésre, törvényutalása, országosan ismert szónoki képessége egyaránt hozzájárulnak, hogy a védelem terén az elsők között is elsővé tegyék. Dr. Nagy György ügyvédi irodája már is néhány előkelő fővárosi kereskedő céget számíthat kliensje közé. Az irodának egy külön osztálya lesz vidéki megkeresések elintézésére, mert előre látható különösen a székelyföldön Dr. Nagy György szűkebb patriájából sokan fogják megkereséssel felkeresni a vidéki ügyvédeskedése korából ismerve rendszeretét, ügybuzgóságát. Mi a magunk részéről sok sikert, sok szerencsét kívánunk az új irodának.

— **Az iskolák felirata.** A vallás és közoktatásügyi miniszter valamennyi közigazgatási bizottsághoz és egyházmegyei főhatóságához rendeltet intézett az iskolák felirata dolgában. E szerint minden iskolán, tekintet nélkül a tanítás nyelvére, a törvényben meghatározott szabályszerű magyar felirásnak kell lenni és pedig első helyen. Azokon az iskolákon pedig, a melyben az előadás nyelve nem a magyar nyelv, az iskolafeliraton a magyar nyelven kívül, az illető iskola anyanyelvének megfelelő nyelvű feliratot is alkalmazhat, a mely a magyar felirás méreteit túl nem haladhatja.

— **Műkedvelő előadás Szépvízen.** A községi iskola tanterülete február 2-án iskolájuk felszerelésének javára műkedvelő előddal egybekötött zártköri táncestélyt rendezett. A színelőadást a községi elemi iskola növendékei által előadott hat pontu műsor előzte meg, melyeket oly kedvesen és ügyességgel adtak elő a növendékek, hogy a nagy számu hallgatóságot teljesen lekötvették előadásukkal, a miért ki is

jutott a taps és éljenzésből nekik és vezetőjüknek Gábor Gyula községi tanító urnak. Ezek után a „Vadrózsza” azimúli következett, melyet a játszóók oly izykezettel és késztüléggel adtak elő, hogy mindenki megelögdöséssel nyilatkozott. Különösen Bartha Róziúka (Klára), Beze Ferenc (Bozár), Puskás Józ (Kapor István) nyertök meg biztos fellépésükkel, ügyes játszásukkal a közönséget, a mit a közönség általános tapsal és egyesek virágcsokrokkal honoráltak. Nagyon élvezetes és jóízűen volt Veres Árpád által (Sarga) és Bartha Antal által (Miska horbely) szerep előadva, kiknek megjelenésüket a közönség mindig örömmel várta. Puskás Laura (Körösiné), Kovács Irén (Anikó) és Deák Ilona (özv. Hallainé) is általános tetszést arattak, de Bartha Mariska (Juci) is hűséges volt ám a játszásban. Antal Károly (Tódr esendbiztos), Ferenc István (pandur), Doák Ferenc (Konez zugigvéd) is, valamint ifj. Antal Gyula (Baba) szerepében, később Állomásfőnöki minőségben mind jól mozogtak, az izykezetük meglátszott. Stázel Rudo (Valyi vizsg. bíró), Imre Elek és Miklós Károly (vasuti portás) is dicsőrelet kapnak. A fényesen sikerült műkedvelő előddának főrendezőjét, Bartha István közs. ig. tanítót a közönség lelkesen megeljenzte. Előddus után tánc volt, melyen oly szépszámu közönség volt jelen, hogy a Deák (György) magyterme szűkeik bizonyult. Összes bevétel közel 600 korona volt, kiadás fele.

— **Gazdát cserélt fűrészyár.** Kovásznán a vasuti állomás közelében lévő Herzberg-féle fűrészyárat és gőzmalmot a Klein és Reichfelder budapesti fakereskedő cég megvásárolta.

— **Török-orosz háboru.** Azok az ellentétek, melyek Oroszország és a porta között felmerültek, aligha nem vérs elintéztét provokálnak. A helyzet a két állam között igen feszült s a háboru küszöbön van. A két fél lázas sietséggel fegyverkezik a minden haderejét koncentrálja. A törökök Tiflitz közé központositják haderejüket s a török hatóságok háborus szándékukat nem is tagadják. A török és orosz haderő már farkasszemtel néz egymással. Az összeütközés minden percben várható.

— **Akasztság Marmarosszigeten.** A petrovai rablójákosok közül kettőt: Husz Ábrahámot s Mihka Jánost az esküdtbíróság halálra ítélte, a Kuria pedig az elítéltek semmisségi panaszát elvetette s az írókat a halális ítélet dolgában végleges döntés végett 6 Fehéce elé terjesztette. A király Mihkának megkegyelmezett és a halálbüntetést életfogytiglani fegyházra változtatta át. Husz Ábrahámra nézve a király szabad fegylyst engedett az igazságszolgáltatásnak. Az akasztság 10-én reggel 7 órakor ment végbe. A próbékek gyorsan végeztek vele s 5 percelt lét óra után az orvos már a halálát konstatalta. Az akasztsást 30 személy nézte végig, ezek között volt két fővárosi festő.

— **A kamatláb olcsóbbodása.** A Magyar-Osztrák Bank főtanácsa felszálékkal hszállította a kamatlábat 4 és fél százalékra. A jegybank az angol bank január 2-iki intézkedése után, melylyel a 7 százalékos rátát 6 százalékra mérsékelte, az első volt, a mely a kontinensen követte a jó példát és január 11-én teljesen vártlanul 6 százalékról öt százalékra szállította le a kamatlábat. Azóta az angol bank még kétszer mérsékelte a rátát, mindenkor egy egész százalékkal, a francia bank, de a német birodalmi bank is kétszer szállította le azóta a kamatlábat és Általában az összes piacokon, ugyszólván, napról-napra olcsóbbodott a pénz. A Magyar-Osztrák Bank kamatlába, a 4 és fél százalék, most ugyanaz, mely tavaly június hó 26-áig volt érvényben és hogy e mérséklésnek jó hatása van a piacon, az kétségtelen, mert buzdít újabb üzletre és hozzájárul ahhoz, hogy a nyílt piacon olcsóbbodjék a pénz.

— **Kérjük lapunk mindazon t. olvasóit, kik az előzetési díjakkal még hátrálékban vannak, hogy úgy a hátrálékok, valamint az előzetési megújítás iránt haladéktalanul intézkedni sziveskedjenek.**

— **Életében megvette a koporást.** Érdekes eset történt szerdán kézdíványárhelyt. Kón József utkparó kocsit többet vett be az alkoholból s elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Elment, koporást vásárolt — hogy bele is feküdt, hogy elég

nagy-e neki, vett hozzá szegeket is. Egy tali kóru feltöve az összes holmit huzta a piacon keresztül haza. A szemfüles rendőrség azonban észrevette Kóna aszándékát a bevittre az öngyilkosjelöllet a rendőrségre hol megígértették vele, hogy nem követ el semmi boldogságot. Kónának különben nem ez az első aszándéka az öngyilkosságra, már háromszor megakadályozták.

APRÓBÁGOK.

Figyelmeztetés. Bíró. Hány éves a kisasszony?

A kisasszony hallgat.
Bíró: Figyelmeztetem kisasszony, hogy minél tovább hallgat, annál idősebb lesz.

Gonosz kérdés. A történelem tudós tanára új házzvezetőt akar fogadni.

— Hogy hívják és mikor született?
— A nevem: Bájffy Karolina, születtem 76-ban.

— Krisztus előtt, vagy után?...

Kedélyes férj. Nő. Ma már megint olyan későn kerül sz haza a korcsmából Nőzd az órit, már megint fél kettőre!

Férj: Ej ne törődj te az órával! Hiszen ha itthon maradtam volna, akkor is csak fél kettőt mutatim most.

Olvasa és terjessze mindenki az Igazság és függetlenség eszméért küzdő „Orszem”-et.

JAKAB JÓZSEF,

polgári és egyenruha készítő
Csikszereda, Főtér.

Van szerencsém tisztelettel tudomására hozni a n. é. közönségnek, hogy férfiszból üzletemben minden idényre a legszebb és legjobb hazai gyártmányu

gyapju és kamgarn szövetekből

nagy raktárt rendeztem be, melyekből a legcsinosabb kivitelben öltönyöket olcsó árak mellett készítek. Nemkülömben nagy raktárt tartok még mindenféle egyenruházati szövetekből is előállom katonai, vasuti és egyéb egyenruhának a legrövidebb idő alatt való elkészítését is.

Ajánlom továbbá a nálam raktáron levő és nagy kelendőségnek örvendő karikahajós patent

Singer-féle varrógépeket,

melyeket gyári áron hozok forgalomba, három évi jótállás mellett, havi részletfizetéssel. — Ugyszintén nálam olcsón beszerezhető a géphez szükséges mindenféle kellékek, u. m. szijak, olajozók, csavarhúzók, hajók stb.

Becsés pártfogást kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

JAKAB JÓZSEF.

Szám 53—1908.

Arverési hirdetésny.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közli, hogy a csikszeredai kir. törvényszéknek 1907. évi V. 10563. polg. sz. végzése folytán Éltés Zeigmond ügyvel által képviselt Schott és Dánát cég végrehajtató részére Jakab József csikszeredai lakos végrehajtást szesvedő ellen 314 korona kivételre a jár. erejéig elrendelt biztosítást végrehajtás folytán alperesit lefoglalt és 650 koronára becsült ingóságokra a csikszeredai kir. járáshírdőg 1907. évi V. 107. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és feltételeitől kikötésére erejéig is, amely nyíltan azok kielégítési jogot nyertek volna, végrehajtást szesvedő lakásu leendő megtartása határidőül

1908. évi február hó 14-ik napjának délután 5 órája kitűzték a miókor a bíróság legfeljebb ingék és pedig: varrógép, posztó a legújabb igerének kézpénz-üzletés mellett, szükség esetén becsúszva alul is el fog-nak alanni.

Felhívotnak mindazok, kik az elárverezendő ingéknek vételéről a végrehajtató közeletét meg-előző kiállításban jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás koráiban eszükölteni volna és az a vég-rehajtási jegyzőkönyvből k. nem tűnik, hogy elsőb-bégi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt ki-küldtélrel irásban beoldni vagy pedig szóval bejelen-teni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár-felülsőre fognak utaltatni.

Kelt Csíkszeredán, 1908. évi február hó 1-én.

Keresztes Gyula,
kie. bírósági végrehajtó

HIRDETMÉNY.

A világhírű K.-Impér Rápátí-gyógyborviz

kezelősege küzhirre teszi, mi-szerint elismert és kezelésében felülmulhatatlan asványvizet, bármely **csik-gyergyói** vasutállomásra hármentve 12 fillérről szál-lítja litres üvegenként, a láda és üres üveg visszaszállítási = költséget is ő viseli.

Kereskedők, vendéglősök, és a hol nem kapható magánosok szíves = rendelését is kéri a =

RÉPÁTI VIZ FORRÁSKEZELŐSÉGE

Rápát u. p. Kászon-Altíz. 1-10

Szöledoltvány! Szöledovessző!

A világhírű Delaware adja a leg-jobb hort: ottani, permelezni nem kell! Gyökeres 100 drb: 100 kor.: sima: 50 kor. Szöledoltványok ezere: 140 kor: a legnemesebb fajokból. Árjegyzék ingyen. Rendelési cím:

Szigyártó Nagy Mihály
Felsősegead (Somogy megye)

Keresetük egy 4 szobás lakás, minden melléképülettel és istállóval szent György napján. Ajánlatok lapunk kiadóhivatalához intézendők.

A legelőbb bevéstárlái forrás.

Nem kell már egy üveg finom illat-szerért 10, 15, 20 koronát adni, mivel

FEKETE VILMOS
illatszertárában Csíkszeredában

a legfinomabb illat megkapható 1 kor. 20 fillérről dekarimóhként Ugy arszépitő kendőcsök, sünti-puderek 10 fillértől feljebb. Valamint ott kapható a híres kolozsvári arc- és kézfínomító

Ichthylol és Ichthylol Salicyl

gyógyszappan, valamint az összes lé-tező pipere és kozmetikai cikkek nagy választékban.

Vidéki megrendelések a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett azom-nal eszközölhetnek. 6-52

A legelőbb fogkrém a Thymol.

A Trifolium (Hajpetró) hálgórtanak állású hálgórtáshoz állítástáshoz.

A Honey Jelly a legelőbb kézfínomító.

Virág és konyhakertészet.

Van szeremesünk a t. e. közönséget értesíteni, hogy Csíkszeredába a vasúti állomással szemben

keresk. virág és konyhakertészeti

telepet létesítettünk, a hol állandóan mindenféle élő virágokat, veteményeket és zöldséget termelünk, azonkívül meny-asszonyi, vőfély és női mellcsokrokat 6 napi előzetes megrendelés mellett készí-tünk.

Szíves pártfogást kérve

teljes úsztelettel
Hélvig G. János és Társa
elad cskmegyei virág és konyhakertészete.

Legjobb mellékkereset

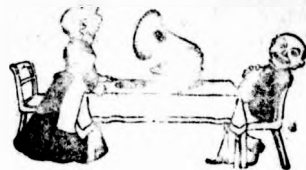
nők és családok részére. Egy helyen és egy háztartásban se hiányozzék az eredeti „STYRIA” költőgép. Árjegyzék ingyen. Kedvező fizetési feltételek.

Első STYRIAI költőgépgyár

Magyarországi képviselete:

FOGL. J. L. műépítész, Budapest, VI. Csengeri-utca 54

Ez igazán nagyszerű!

Mióta **WAGNER** a „Hangszer-Király” ingyen küldött egy családi fonográfot — azóta es-ténként egész színházi előadást tartunk. A családi fonográfot bárki egészen ingyen kaphatja, ha 10 drb. keményöntésű kottá-hangoreket rendel, melynek darabja 1 kor. 80 fillér.

Az összes színházak felvételei! **Hangreprodukciógép**, 6 lemezzel, 400 túvel 40 kor. **Iskolahegedű** tokkal, vonó-val, gyantával, ára 12 kor. **Húszharmo-nika**, orgonahangú, iskolával, dalokkal 12 kor. **Hosszu magyar ettera**, finom munka felszereléssel 12 kor. **Harmontumok**, használtak állandóan raktáron.

WAGNER a „Hangszer-király” Budapest **József-körút 15/V.**

Árjegyzék ingyen. Javítások olcsón.

Hirdetés az üzlet lelke, éltetője!

Ki eredménnyel akar hirdetni, a leg-alkalmasabb erre a 48-as független-ségi párt hivatalos lapja az „Órszem.”

A gazdagon felszerelt könyvnyomdában

gyorsan, izléssel és a legújutányosabb árban készítek el bármilyen könyvnyomdai munkákat, ugymint: . . . irodalmi műveket, tankönyveket, tudomán-yos és szépiro-dalmi folyóiratokat és lapokat, kereskedők és iparosok részére levél-papirokat, számlákat, üzleti könyveket; — ugyszintén eljegyzési kártyákat, meghívókat és névjegyeket, falra-gaszokat, gyászlapo-kat stb. stb.

Jól berendezett könyvnyomda.

Névjegykártyák nagy választékban a legújabb betűkkel.

Nagy raktár:

Közigazgatási, iskolai, egyházi és magán fe-lek részére szükséges vegyes nyomtatvá-nyokból.

Dus választék:

Irodai szerek, papi-rok, levél-borítékok, finom író- és másoló tinták, okmánytáskák, zseb- és asztali tintatartók, díszes levél-papírok, rovatos pa-pírok, üzleti könyvek és díszműtárgyakból.

Iskola-éskek

rendkívül nagy választékban kaphatók.

Minden időnyre képes levelező lapokból a legnagyobb és legszebb választék.